

อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573)

Future Scenarios for Educational Supervision of Private Schools for General Education Type in the Special Development Zone of Southern Border Provinces in the Next Decade (2021–2030)

กาญจนา ศึกหาญ¹, วัน เดชพิชัย² และ สุจิตรา จรจิตร์³

Kanjana Sukhan¹, Wan Dechpichai² and Sujitra Jorajit³

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: sukhan160112@gmail.com

Received December 10, 2022; Revised November 19, 2024; Accepted December 22, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัยคือ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศิกษานิเทศก์ และนักวิชาการจำนวน 17 คน และการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิดคือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม และ 3) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) มี 7 ประเด็นได้แก่ 1.1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 1.2) ขอบข่ายการนิเทศการศึกษา 1.3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 1.4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 1.5) การบริหารจัดการนิเทศการศึกษา 1.6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา 1.7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา และ 2) แนว

ทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษามีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและไม่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย กำหนดแนวทางการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง จัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ เร่งรัด นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ขอบข่ายของการนิเทศควรมีการบูรณาการกระบวนการนิเทศหรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนที่ต้องการในอนาคตและบริบทของพื้นที่ ควรใช้วิธีการหรือช่องทางการนิเทศแบบผสมผสานและสะท้อนผลการนิเทศ ควรใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจและสร้างโอกาสการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการนำหลักการบริหารจัดการมาเป็นหลักในการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรปรับโครงสร้างให้มีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เร่งรัด นิเทศและติดตามการพัฒนาการศึกษา และปัญหาการนิเทศได้แก่ นโยบายไม่ควรปรับเปลี่ยนบ่อยเพราะส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ ผู้นิเทศควรมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการณ์นิเทศ

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ ผู้นิเทศควรมีการสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจ กำหนดกรอบแนวทางการนิเทศให้มีความชัดเจน ปรับแนวคิด (Mindset) ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงและลดความเหลื่อมล้ำ ปฏิบัติการนิเทศด้วยรูปแบบผสมผสาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ เมื่อปฏิบัติการนิเทศแล้วควรสะท้อนผลให้ข้อมูลย้อนกลับและนำผลการนิเทศสู่การวิจัยและพัฒนา และควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการนิเทศเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ: อนาคตภาพ; การนิเทศการศึกษา; โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา; เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

This article aims 1) to determine future scenarios for educational supervision of private schools for general education type in the special development zone of the Southern border provinces in the next decade (2031–2030), and 2) to explore guidelines for implementation of the future scenarios in the next decade (2031–2030). It is qualitative research the research area is private schools for general

education type in the special development zone of the Southern border provinces 17 informants comprising educational administrators, school administrators, educational supervisors, and academics, and 9 qualified group discussions were used by purposive selection method. There are 3 types of research tools: 1) semi-structured interview form, 2) questionnaire and 3) questionnaire for focus group discussion. Data Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis. The research results were found as follows; 1) Future scenarios for educational supervision of private schools for general education type in the special development zone of the Southern border provinces in the decade (2031–2030) had 7 issues: 1.1) roles and responsibilities of people in educational supervision, 1.2) the scope of educational supervision, 1.3) methods or channels of educational supervision, 1.4) educational supervision strategies, 1.5) educational supervision management, 1.6) the educational supervision organizational structure, 1.7) educational supervision problems. and 2) To identify guidelines for implementing the future scenarios for educational supervision of private schools for general education type in the special development zone of the Southern border provinces in the next decade (2031–2030). The research found that those involved in educational supervision should establish policies aligned with national strategies and avoid frequent policy changes. They should set guidelines for practical implementation, create project plans or activities, and build a supervision network. Continuous promotion, support, supervision, acceleration, and follow-up are necessary. Management should be participatory, inspire, and act as mentors. A combination of supervision methods or channels should be used to reflect the supervision results. Strategies for participation, inspiration, and professional development opportunities should be employed. Management principles should be the foundation of educational supervision, using schools as the base. The structure should be adjusted to establish a Private Education Office in every district within the Special Development Zone of the southern border provinces to promote, support, expedite, supervise, and monitor educational development. Supervision problems include that policies should not be frequently changed as it results in a lack of continuity in practice. Supervisors should continuously develop their professional skills to ensure confidence in their supervision.

The knowledge gained from this research suggests that supervisors should create strategies for participation and inspiration, establish clear guidelines for supervision, and adjust mindsets to genuinely focus on educational quality and reduce inequality. Supervision should be performed using a mixed model, promoting participation and building supervision networks. After supervision, results should be reflected upon, and feedback provided, with outcomes used for research and development. Additionally,

technology should be incorporated into supervision management to enhance the efficiency of educational supervision.

Keywords: Future Scenarios; Educational Supervision; Private Schools for General Education; Special Development Zone of the Southern Border Provinces

บทนำ

การจัดการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายในหลายมิติด้วยกันทั้งในส่วนที่เกิดจากกระแสความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม สืบเนื่องจากความร่วมมือและการรวมตัวของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและกลุ่มประเทศภายนอกอาเซียน รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เกิดจากอัตราการเกิดของประชากรลดลงและการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเยาวชน ผลกระทบที่เกิดจากภัยธรรมชาติและที่สำคัญคือปัญหาความมั่นคงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นความท้าทายในการจัดการศึกษาได้แก่ 1) ปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงและเกิดความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ปัญหาของเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติด 3) คุณภาพการศึกษาจากที่พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 4) ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับวิถีศาสนาโดยเฉพาะศาสนาอิสลามที่นิยมให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญควบคู่กับศาสนา 5) การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน 6) การใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติยังขาดความสมดุล ด้วยความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะต้องอาศัยปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ 7) ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการทางการศึกษา และ 8) การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและชุมชนในพื้นที่ (Educational Administration and Coordination Center for the Southern Border Provinces, 2017) ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) การนิเทศ ติดตามเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ของครูพัฒนาสู่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งถือเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาเพราะภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในหลาย ๆ ด้าน การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาโดยผ่านการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการศึกษา

และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ดังที่ Kashyap (2020) มีความเห็นว่าการนิเทศเป็นกระดูกสันหลังของการพัฒนาด้านการศึกษา หมายความว่า การนิเทศนั้นเป็นการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงสถานการณ์การเรียนการสอนโดยรวมและมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกด้านเนื่องจากเน้นการจัดการแบบองค์รวมของระบบการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่ Office of the Basic Education Commission (2019) มีความเห็นว่า การนิเทศเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนกระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

จากสภาพของการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564-2573) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการได้แนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564-2573) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวและส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐานภายใต้บริบทและสภาพของพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564-2573)
2. เพื่อศึกษาแนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564-2573) ไปสู่การปฏิบัติ

การทบทวนวรรณกรรม

การนิเทศการศึกษาเป็นเสมือนหนึ่งตัวช่วยที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำหรับคำว่า การนิเทศการศึกษากฎหมายอังกฤษใช้คำว่า “Educational Supervision” ซึ่งมีนัยวิชาการให้ความหมายและแนวคิดการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ Watchara (2010) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการ

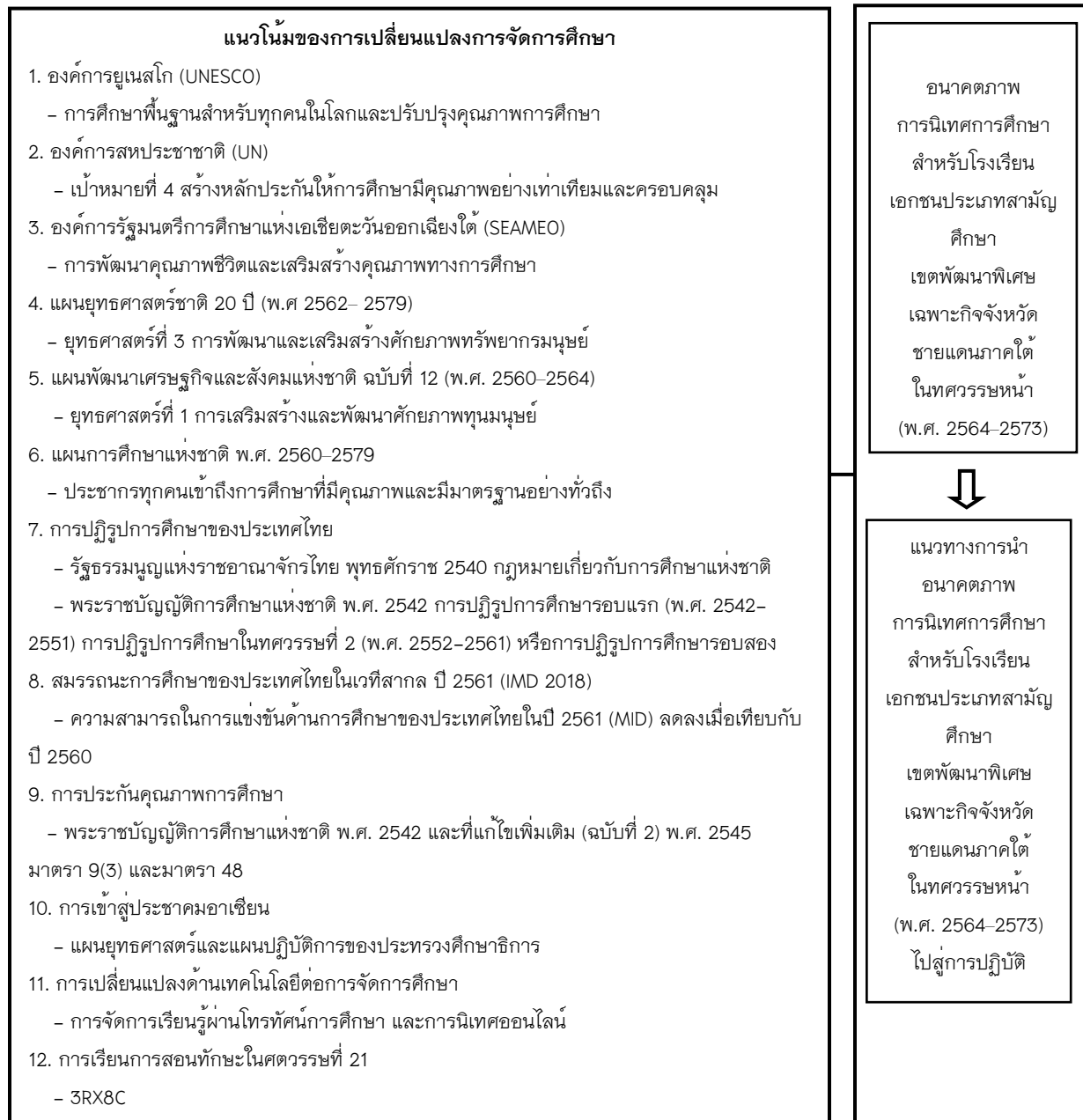
เรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน และ Glickman and Other (2001) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครูรวมทั้งการประเมิน

กล่าวโดยสรุป การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อบ่มเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยเน้นการให้บริการ ให้ความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จากผลวิจัยของ Penwipa (2014) ได้ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556–2565) ซึ่งสรุปได้ว่า อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556–2565) มี 8 ด้านที่จะส่งผลกระทบต่อ การนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ ด้านขอบข่ายของการนิเทศ การศึกษา ด้านรูปแบบของการนิเทศ ด้านเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ตามที่คุรุสภากำหนด และด้านโครงสร้างของหน่วยงานนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Patsataphorn (2022) ผลวิจัยพบว่า อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในทศวรรษหน้า: กรณีสาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ตามฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษาคควรสร้างทีมในการนิเทศ ด้านการสร้างเครื่องมือการนิเทศการศึกษาคควรเป็นเครื่องมือที่ใช้งานง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาคควรมีการสรุปผลการนิเทศ/สะท้อนผลการนิเทศ (AAR) ให้ผู้ นิเทศได้ทราบโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็น ด้านการประเมินผลการ นิเทศการศึกษาคควรนำผลการนิเทศที่เป็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทบทวนเนื้อหาให้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัยคือโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายและชาติพันธุ์วรรณาหรือ EDR จำนวน 3 รอบ ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงคือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานิเทศก์และ

นักวิชาการที่สอนในสาขาการบริหารการศึกษาหรือเคยมีประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิดคือ 1) EDFR รอบที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) EDFR รอบที่ 2 แบบสอบถามซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คน และ 3) EDFR รอบที่ 3 แบบสอบถามซึ่งได้จากการนำผลที่ได้จาก EDFR รอบที่ 2 เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันคำตอบของตนเอง สถิติที่ใช้คือค่ามัธยฐาน ฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และระยะที่ 2 เป็นการศึกษาแนวทางการนำขนาดตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ โดยการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การศึกษาขนาดตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ผลการวิจัยพบว่า มี 7 ประเด็น ได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายการนิเทศการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล EDFR รอบที่ 3

ประเด็น	EDFR รอบที่ 3				
	Mo	Mdn	I.Q.R.	โอกาสที่แนวโน้ม นั้นเป็นไปได้	ความ สอดคล้อง
1. บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา	4.97	4.97	.43	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา	5	5	.13	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา	5	5	.90	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา	5	5	.95	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา	5	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา	4.78	4.78	.92	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ปัญหาการนิเทศการศึกษา	4.96	4.96	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) มีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุดและสอดคล้องกันอย่างมีนัยทางสถิติ มี 7 ประเด็น ได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา

2. การศึกษาแนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาซึ่งได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการกำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและไม่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนควรมีการกำหนดแนวทางในการนำนโยบายสู่ การปฏิบัติจริงและควรมีการบริหารจัดการให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดควรมีการนำนโยบายมาจัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรมและควรมีการสร้างเครือข่ายการนิเทศ สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ ควรมีการประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบาย การเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้และส่งเสริม สนับสนุน กำกับ เร่งรัด นิเทศและติดตาม สถานศึกษาเอกชนควรมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และศึกษานิเทศก์ควรมีการสร้างแรงบันดาลใจและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา ควรมีการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง (Active Learning) บูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการนิเทศ ประเมินผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และวิเคราะห์ SWOT เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา ควรมีการใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสาน การนิเทศภายในประสานการนิเทศภายนอกโดยรูปแบบการนิเทศทางไกลผ่านสื่อสังคมออนไลน์และสะท้อนผลการนิเทศทันที 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา ควรมีการใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างแรงบันดาลใจหาต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีด้านการนิเทศ และสร้างโอกาสพัฒนาวิชาชีพใช้เทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้อย่างหลากหลาย 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ควรมีการนำหลักการบริหารจัดการมาเป็นหลักในการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย การใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี ควรมีการประยุกต์รูปแบบของการนิเทศเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อขจัดความแตกต่างของคุณภาพการศึกษา การใช้หลักการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการนิเทศ ร่วมวางแผน ร่วมนิเทศ ร่วมสะท้อนผลหรือสร้างเครือข่ายการนิเทศ และการใช้หลักการกระจายอำนาจ ส่วนกลางทำหน้าที่

กำหนดนโยบายและเป้าหมายโดยให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา ควรมีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เร่งรัด นิเทศและติดตามการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา 1) ปัญหาระดับนโยบายได้แก่ นโยบายมีการปรับเปลี่ยนบ่อยส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ 2) ปัญหาระดับปฏิบัติการได้แก่ ผู้นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกทางวิชาการและขาดเทคนิคการนิเทศส่งผลให้ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการนิเทศ และความแตกต่างของบริบทพื้นที่ที่ผู้นิเทศจากภายนอกไม่สามารถรับรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) พบว่า มี 7 ประเด็นได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Penwipa (2014) พบว่า อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556–2565) มี 8 ด้านที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ ด้านขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา ด้านรูปแบบของการนิเทศ ด้านเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ตามที่คุรุสภากำหนด และ ด้านโครงสร้างของหน่วยงานนิเทศการศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาซึ่งได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการควรมี การกำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและไม่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรมีการกำหนดแนวทางในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริงและบริหารจัดการให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ควรมีการนำนโยบายมาจัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรม และสร้างเครือข่ายการนิเทศ สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ ควรมีการประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริม

สนับสนุน กำกับ เร่งรัด นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาเอกชนควรมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และศึกษานิเทศก์ควรมีการสร้างแรงบันดาลใจและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ซึ่งสอดคล้องกับที่ Chana (2013) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารการนิเทศการศึกษาประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลักได้แก่ การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารการนิเทศการศึกษา การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม การสร้างขวัญกำลังใจในความมั่นคงและความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการนิเทศการศึกษา และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

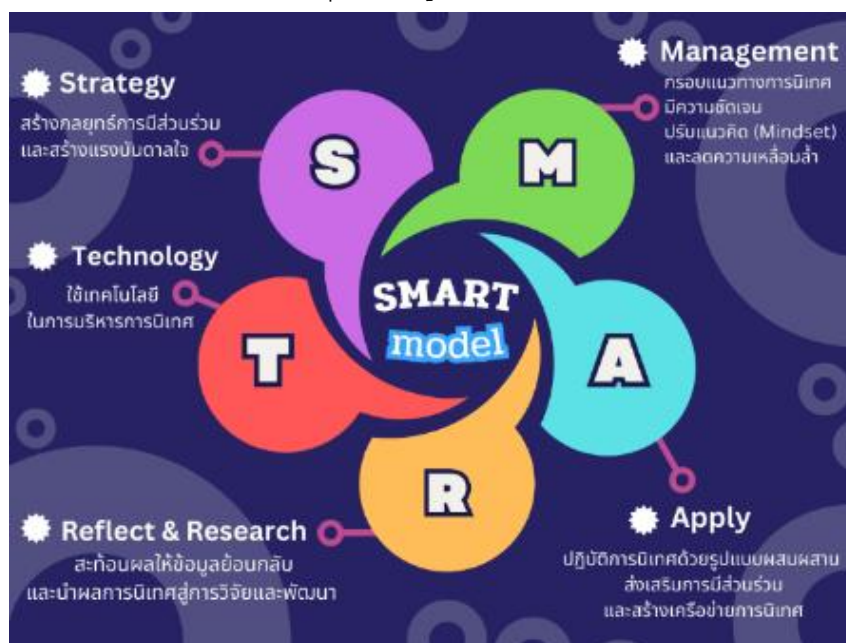
2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา ควรมีการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง (Active Learning) บูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการนิเทศ ประเมินผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และวิเคราะห์ SWOT เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patiwat (2015) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยคุณภาพการเรียนการสอนกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ช่วยจำแนกความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนให้มีความชัดเจนในเรื่องเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาการนิเทศ งานวิชาการประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ การประเมินผลการนิเทศและการประเมินผลการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา ควรมีการใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสานการนิเทศภายในประสานการนิเทศ ภายนอกโดยรูปแบบการนิเทศทางไกลผ่านสื่อสังคมออนไลน์และสะท้อนผลการนิเทศทันที นำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการนิเทศเพื่อยกระดับการนิเทศให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับที่ Sutsanguan (2024) มีความเห็น ว่า ศึกษานิเทศก์ต้องศึกษาข้อมูลจุดเด่นจุดด้อยของโรงเรียนหรือครู มีระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู โรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับโรงเรียนว่าจะพัฒนาโดยไม่ทิ้งให้ครูรับภาระฝ่ายเดียว มีระบบช่วย ครูเช่นระบบพี่เลี้ยงหรือระบบโค้ช ใช้ระบบการนิเทศภายนอก ไปขับเคลื่อนให้เกิดระบบการนิเทศภายในที่ เข้มแข็งโดยมีผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วมในการนิเทศและนิเทศ แบบเป็นกัลยาณมิตรเคียงคู่กันไปซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Jarilak (2023) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูหลังได้รับการนิเทศแบบทางไกลผ่านสื่อสังคมสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา ควรมีการใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม เน้นการ มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างแรงบันดาลใจหาต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีด้านการนิเทศเพื่อเป็น แรง

กระตุ้นที่เกิดจากการเห็นแบบอย่างที่ดีแล้วอยากปฏิบัติตามอยากประสบความสำเร็จเหมือนต้นแบบและการพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ใช้เทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiraprawat (2023) ผลการวิจัยพบว่า หลักการนิเทศการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในช่วงปกติใหม่ มี 5 หลักการดังนี้ การสร้างกลยุทธิ์การมีส่วนร่วม การพัฒนาขวัญและกำลังใจ การสร้างมิติใหม่ทางความคิด การปรับกระบวนการทัศน์ทางวิชาการและการสร้างโอกาสการพัฒนาวิชาชีพ 5) การบริหารจัดการนิเทศการศึกษา ควรมีการนำหลักการบริหารจัดการมาเป็นหลักในการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย การใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี มีการประยุกต์รูปแบบของการนิเทศเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อขจัดความแตกต่างของคุณภาพการศึกษา การใช้หลักการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการนิเทศ ร่วมวางแผนร่วมนิเทศ ร่วมสะท้อนผลหรือสร้างเครือข่ายการนิเทศ และการใช้หลักการกระจายอำนาจ ส่วนกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและเป้าหมายโดยให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirada (2017) ผลการศึกษาหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่า หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่นำมาใช้เป็นหลักการในรูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 3 หลักคือ หลักการบริหารจัดการที่ดี หลักการมีส่วนร่วมและหลักการกระจายอำนาจ ทั้งสามหลักการมุ่งพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการมุ่งถ่ายโอนอำนาจการบริหารการนิเทศไปยังโรงเรียนมากที่สุด 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศควรมีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เร่งรัด นิเทศและติดตาม การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Sanusi (2016) มีความเห็นว่า ภารกิจสำคัญของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและการศึกษาเอกชนอำเภอ คือ ส่งเสริม สนับสนุน ดูแล ให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาเอกชนในสังกัดเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามความต้องการตามนโยบายของรัฐและเพื่อรองรับความก้าวหน้าในสังคม และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา 7.1) ปัญหาระดับนโยบายได้แก่ นโยบายมีการปรับเปลี่ยนบ่อยส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Thailand Development Research Institute Foundation (2021) จากการกวาดลัญญฐานสถานการณ์ด้านการเมืองและนโยบายพบว่า ประเทศไทยเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด 20 ครั้งตั้งแต่ปี 2542 มาจนถึง 2564 การเปลี่ยนรัฐมนตรีส่งผลโดยตรงต่อความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย แผนการที่เปลี่ยนไปมาทำให้เกิดความสับสนของผู้ปฏิบัติและเนื่องจากระยะเวลาที่ได้รับตำแหน่งของรัฐมนตรีแต่ละท่านค่อนข้างสั้นจึงเน้น การดำเนินนโยบายที่สร้างผลงานเชิงประจักษ์ได้เร็วมากกว่านโยบายที่เน้นพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน 7.2) ปัญหาระดับปฏิบัติการได้แก่ ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกทางวิชาการและขาดเทคนิคการนิเทศ ส่งผลให้ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการนิเทศ และความแตกต่างของบริบทพื้นที่ผู้นิเทศจากภายนอกไม่สามารถรับรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของ

สถานศึกษา สอดคล้องกับที่ Office of the Basic Education Commission (2016) ได้สรุปสภาพปัญหาการนิเทศไว้ ดังนี้ 1) บุคลากรมีจำนวนน้อยมากต้องรับผิดชอบภาระงานหลายด้านทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนิเทศและการนิเทศขาดความต่อเนื่องเพราะมีงานอื่นแทรกซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเร่งด่วนเฉพาะกิจ 2) บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะการนิเทศทางการศึกษา 3) ขาดแคลนเครื่องมือการนิเทศติดตามงานที่ครอบคลุมทุกกิจกรรม 4) บุคลากรขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่การนิเทศและมีความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนตำแหน่งจากข้าราชการครูเป็นตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด 5) ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่นอกสถานศึกษาไม่สามารถรับรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) มี 7 ประเด็นได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา โดยผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นแผนภาพรูปแบบ “SMART Model” ซึ่งเป็นโมเดลสรุปความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย “SMART Mode”

การนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) นั้น ผู้นิเทศควรมีการสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วม การสร้างแรงบันดาลใจ (Strategy) กำหนดกรอบแนวทางการนิเทศให้มีความชัดเจน ปรับแนวคิด (Mindset) ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง และลดความเหลื่อมล้ำ (Management) ปฏิบัติการนิเทศด้วยรูปแบบผสมผสาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ (Apply) เมื่อปฏิบัติการนิเทศแล้ว ควรสะท้อนผลให้ข้อมูลย้อนกลับและนำผลการนิเทศสู่การวิจัยและพัฒนา (Reflect & Research) นอกจากนี้ ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการนิเทศเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา (Technology)

สรุป

อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) มี 7 ประเด็นได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา

แนวทางการนำอนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ไปสู่การปฏิบัติ มีดังนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ ควรมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและไม่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย กำหนดแนวทางในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง จัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ เร่งรัด นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ขอบข่ายการนิเทศ ควรมีการบูรณาการกระบวนการนิเทศหรือกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนที่ต้องการในอนาคตและบริบทของพื้นที่ วิธีการหรือช่องทางการนิเทศ ควรมีการใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสานและสะท้อนผลการนิเทศ กลยุทธ์การนิเทศ ควรมีการใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจ และสร้างโอกาสการพัฒนาวิชาชีพ การบริหารจัดการการนิเทศ ควรมีการนำหลักการบริหารจัดการมาเป็นหลักในการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศ ควรมีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา 7.1) ปัญหาระดับนโยบายได้แก่ นโยบายมีการปรับเปลี่ยนบ่อยส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ 7.2) ปัญหาระดับปฏิบัติการได้แก่ ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกทาง

วิชาการและขาดเทคนิคการนิเทศ ส่งผลให้ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการนิเทศและความแตกต่างของบริบทพื้นที่ผู้นิเทศจากภายนอก ไม่สามารถรับรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) มี 7 ประเด็นได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา 3) วิธีการหรือช่องทางการนิเทศการศึกษา 4) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา 5) การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา 6) โครงสร้างของหน่วยงานการนิเทศการศึกษา และ 7) ปัญหาการนิเทศการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการกำหนดกรอบแนวทางในการนิเทศให้มีความชัดเจนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อความเป็นเอกภาพในการพัฒนาการศึกษา กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาเน้นย้ำในเรื่องการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนาศักยภาพครู สร้างฐานข้อมูลในระดับพื้นที่ระดับจังหวัดและระดับประเทศ ปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด จัดสรรตำแหน่งศึกษานิเทศก์ทุกจังหวัดเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและไม่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อย กำหนดแนวทางการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง จัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ขอบข่ายของการนิเทศ ควรมีการบูรณาการกระบวนการนิเทศหรือกระบวนการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนที่ต้องการในอนาคตและบริบทของพื้นที่ควรใช้วิธีการหรือช่องทางการนิเทศแบบผสมผสานและสะท้อนผลการนิเทศ ควรใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม สร้างแรงบันดาลใจและสร้างโอกาสการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการนำหลักการบริหารจัดการมาเป็นหลักในการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรปรับโครงสร้างให้มีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอทุกอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เร่งรัด นิเทศและ

ติดตามการพัฒนาการศึกษา และปัญหาการนิเทศได้แก่ นโยบายไม่ควรปรับเปลี่ยนบ่อยเพราะส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ ผู้นิเทศควรมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการนิเทศ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการใช้วิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศและสร้างเครือข่ายในการนิเทศ ควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ในระดับนโยบายลงมาจนกระทั่งถึงระดับปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2564–2573) ที่สำคัญคือ ผู้นิเทศควรมีการสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วม การสร้างแรงบันดาลใจ กำหนดกรอบแนวทางการนิเทศให้มีความชัดเจน ปรับแนวคิด (Mindset) ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงและลดความเหลื่อมล้ำ ปฏิบัติการนิเทศด้วยรูปแบบผสมผสาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายการนิเทศ เมื่อปฏิบัติการนิเทศแล้วควรสะท้อนผลให้ข้อมูลย้อนกลับและนำผลการนิเทศสู่การวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการนิเทศเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ โดยควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการกระบวนการนิเทศหรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคเปลี่ยนผ่านให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนที่ต้องการในอนาคต สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า

References

- Chana, S. (2013). *The Development of Educational Supervision Administration Model for the Educational Service Area Office in the Special Development Zone in the Three Southern Border Provinces* [Doctoral dissertation, Narasuan University, Phitsanulok].
- Educational Administration and Coordination Center for the Southern Border Provinces. (2017). *The 20–Year Educational Strategic Plan for Special Development Zones in the Southern Border Provinces (B.E. 2560–2579)*. Pattani.
- Glickman, D. and Other. (2001). *Supervision of Instruction: Developmental Approach*. (4thed.) Allyn and Bacon.

- Jarilak, R. (2023). The Effect of Distance Supervision via Social Media on the Teaching Management Ability of Teacher Trainees. *Thaksin University Journal of Education*, 23(1), 116–123.
- Jiraprawat, S. (2023). *Principles of Non-Formal and Informal Education Supervision in the New Normal*. [[Doctoral dissertation, Silpakorn University].
- Kashyap, D. (2020). *Top 10 Features of Modern Supervision/Educational Management*. http://www.taap.co.th/product/bwell/?utm_source
- Office of the Basic Education Commission. (2016). *The Process of Educational Supervision*. Ministry of Education.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Guidelines for Supervision to Develop and Promote Active Learning Management*. Ministry of Education.
- Patiwat, K. (2015). *Model of Internal Academic Supervision in Basic Education Institutions* [Doctoral dissertation, Kanchanaburi Rajabhat University].
- Patsataphorn, K. (2022). *The Future Vision of Educational Supervision for Educational Supervisors Affiliated with Primary Education Service Area Offices in the Next Decade: A Case Study of Technology (Computing Science)* [Doctoral dissertation, Naresuan University].
- Penwipa, P. (2014). *Future Scenarios of Supervision for Basic Educational Schools in the Next Decade (B.E.2556–2565)* [Doctoral dissertation, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai.
- Sanusi, B. (2016, July 27). *Roles, Duties, and Missions of Private Education Offices in the Southern Border Provinces*. NBT Thailand Television Station.
- Sirada, P. (2017). *Model of School-Based Educational Supervision for Primary Education Service Area Offices in Northeastern Thailand* [Doctoral dissertation, Udon Thani Rajabhat University].
- Sutsanguan, K. (2024, October 9). *The Future Direction of Educational Supervision*. <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=HdUn-9WZlml>
- Thailand Development Research Institute Foundation. (2021). *Future Thailand: Dimension 3–Thai Education*. National Research Council of Thailand.
- Watchara, L. (2010). *Supervision of Instruction*. Silpakorn University.